

Mapovanie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka

Autoevalvačný formulár
na zmapovanie odbornej starostlivosti
o klienta/žiaka z pohľadu:

- koordinátora klienta/žiaka
- školského podporného tímu
- **MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU**
 - odborného konzília

AUTOR:

Mgr. Ing. Andrej Opálený, PhD.

Slovo na úvod

Koordináciu odbornej starostlivosti o klienta zabezpečuje školské zariadenie alebo škola prostredníctvom **koordinátora klienta/žiaka**. Koordinátor je samostatný odborný zamestnanec - psychológ/školský psychológ, logopéd/liečebný pedagóg, sociálny pedagóg alebo špeciálny pedagóg/školský špeciálny pedagóg, ktorý je zamestnancom školského zariadenia alebo školy. Je pridelený každému klientovi/žiakovi, sprevádza ho odbornou starostlivosťou, ako aj jeho rodiča/zákonného zástupcu. Zabezpečuje spoluprácu a kontakt s ďalšími odborníkmi, aktérmi, ktorí vstupujú do procesu odbornej starostlivosti v zmysle multidisciplinárneho prístupu. Koordinátor je ten, ktorý prepája jednotlivých aktérov, hlavne školské zariadenie a školu, zabezpečuje obojstrannú informovanosť, súčinnosť pri starostlivosti o klienta/žiaka.

MULTIDISCIPLINÁRNY TÍM

Multidisciplinárny tím (ďalej MDT) v rámci odbornej starostlivosti o klienta/žiaka uskutočňuje koordinované vykonávanie podpory a odbornej starostlivosti viacerými odborníkmi. Koordinátor klienta/žiaka je nositeľom multidisciplinárneho prístupu nakoľko zabezpečuje sprevádzanie klienta odbornou starostlivosťou, realizuje a facilituje aktivity v rámci multidisciplinárnej spolupráce v úzkej spolupráci s klientom/žiakom, ako aj s rodičom/zákonným zástupcom. Koordinátorom MDT môže byť aj iný poverený zamestnanec.

Multidisciplinárna spolupráca je koordinované spoločné vykonávanie podpory a odbornej starostlivosti viacerými odborníkmi v súčinnosti s dieťaťom a jeho rodinou. Realizuje sa v multidisciplinárnom tíme (MDT).

Vytvorenie MDT iniciuje riaditeľ školy alebo školského zariadenia, školský podporný tím, pedagogický alebo odborný zamestnanec. Úlohou multidisciplinárneho tímu je poskytovať efektívnu a komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť deťom/žiakom alebo skupine detí/žiakov, rodičom/ZZ, a podporu pedagogickým (PZ) a odborným zamestnancom (OZ) škôl, poradenských zariadení a špeciálnych výchovných zariadení.

Pre nastavenie efektívnej multidisciplinárnej spolupráce je v prvom kroku potrebné stanoviť odborníkov v rámci medzirezortnej a nadrezortnej spolupráce a osloviť ich so žiadosťou o spoluprácu. Zoznam členov MDT je pravidelne aktualizovaný a v prípade potreby rozšírený o ďalších odborníkov. Vzhľadom na potrebu odbornej pomoci MDT, môže byť tvorený len zo zamestnancov zariadenia alebo školy a ďalší odborníci sú prizývaní podľa potreby, naliehavosti a požadovanej odbornosti.

Zúčastnené inštitúcie a zapojení odborníci zverejnia informácie o spolupracujúcich členoch MDT (napr. na webovej stránke inštitúcie, v školskom poriadku, v školskom vzdelávacom programe alebo v inej popisnej dokumentácii o činnosti).

Multidisciplinárna spolupráca prebieha v jednotlivých postupne realizovaných krokoch. Členovia MDT spoločne nastavujú:

- role členov tímu,
- určia odborníka zodpovedného za koordinovanie tímu,
- úlohy tímu,
- rámcový postup práce,
- formy komunikácie členov tímu.

Následne dohodnú podmienky spolupráce:

- výmena informácií medzi jednotlivými aktérmi
- koordinovanie vzájomnej odbornej činnosti
- zabezpečenie koordinovania odbornej činnosti medzi aktérmi výchovného poradenstva a prevencie a spoluaktérmi
- z iných rezortov
- uplatňovanie subsidiárnych princípov starostlivosti – od starostlivosti, ktorá je dostupná v prostredí školy,
- prostredníctvom školského podporného tímu, poradenského zariadenia a špecializovaného odborného zariadenia.

A na záver formy realizácie:

- Odborná konzultácia (písomná, telefonická, emailová, osobná)
- Odborné konzílium (prezenčne, dištančne)

Činnosť MDT sa priebežne monitoruje a aktualizujú sa nastavené kroky a formy spolupráce v rámci MDT. Overuje sa funkčnosť a efektivita nastaveného rámca multidisciplinárnej spolupráce. Koordinátor klienta oboznamuje členov stretnutia MDT s doterajším procesom poskytovania odbornej starostlivosti jej prijímateľovi a zároveň vedie priebeh celého stretnutia MDT. V odbornej diskusii členovia stretnutia MDT postupujú podľa stanovených otázok.

Odporúčame:

- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Výkony odborných činností**
<https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2023/05/vykony-odbornych-cinnosti.pdf>

Výkonový štandard odbornej činnosti – KOORDINÁCIA ČINNOSTI MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU,
str. 65 - 66

Popis autoevalvačného nástroja pre administrátora

Cieľ: Zhodnotiť odbornú starostlivosť multidisciplinárneho tímu o klienta/žiaka, zistiť aktuálny stav práce MDT a podporiť sebahodnotenie kvality jeho práce a zároveň práce školy.

Cieľová skupina: Nástroj je určený školským zariadeniam a školám, ktoré majú možnosť vyhodnotiť úroveň odbornej starostlivosti multidisciplinárneho tímu.

Formulár je použiteľný vo všetkých typoch škôl a školských zariadení, ktoré spadajú do systému výchovy a vzdelávania o klienta/žiaka. Zariadenie/škola v rámci autoevalvácie vyplní len tú časť formulára, ktorú chce hodnotiť.

Administruje ho zariadenie alebo škola a pri jeho vyplňaní spolupracuje zamestnanec s členom MDT, ktorý predkladá potrebné informácie podporené administratívnym záznamom. Čas potrebný na vyplnenie je závislý od pripravenosti člena MDT. Formulár je možné poskytnúť koordinátorovi MDT vopred a potrebné údaje vyplniť následne na stretnutí, v spolupráci so zamestnancom zariadenia/školy.

Autoevalvačný nástroj obsahuje **2 oblasti** s jednotlivými položkami/otázkami:

- **Vznik multidisciplinárneho tímu**
- **Činnosť multidisciplinárneho tímu v priebehu starostlivosti**

Vyplnený formulár dáva administrátorovi informácie na základe, ktorých môže posúdiť úroveň práce MDT a mieru vytvorených podmienok na jeho prácu.

Formulár obsahuje 16 otázok. Vyplnenie autoevalvačného formulára trvá 15 -20 minút. Formulár je možné vyplniť vyznačovaním odpovedí do vytlačeného formulára.

V prípade nutnosti vyznačenia len jednej odpovede z nožnej voľby, respondent je na to upozornený pri otázke. Väčšina položiek sa vyplní vyznačením jednej alebo viacerých zvolených možností. Závisí na dohovore administrátora s respondentom, či pri výbere jednej odpovede z viacerých možností bude odpoveď vyznačená na základe preferencie alebo bude vyznačených viac odpovedí na základe ich realizácie bez ohľadu na počet. Zároveň voľba výberu odpovedí závisí aj od toho, aké obdobie alebo činnosť/aktivity hodnotíte a aj počas akého dohodnutého časového úseku (mesiac, štvrtrok, polrok, rok a pod.). Ak činnosť/aktivitu uvedenú v otázke respondent nevykonáva, skutočnosť môže vyznačiť vo voľbe odpovede - iné, prípadne uviesť odôvodnenie.

Administrátor aj respondent majú možnosť zaznamenať ďalšie zistenia do časti Poznámky, prípadne môžu niektoré položky ponúkať vpísanie odpovede členom multidisciplinárneho tímu, jeho názoru alebo poznatku.

Vyhodnotenie kvality práce a vykonávaných činností člena MDT zaznamenáva administrátor do súhrnnej tabuľky.

Odporúčania pre voľbu pri vyplňaní formulára:

1. Formulár môže vyplniť člen multidisciplinárneho tímu.
2. Formulár môže vyplniť administrátor v spolupráci s členom multidisciplinárneho tímu.

Administrátor by mal pred vyplnením poznať štandard odborných činností multidisciplinárneho tímu v školskom zariadení alebo škole. Z uvedeného dôvodu vyplýva, že administrátorom môže byť pedagóg, odborný zamestnanec alebo člen vedenia školského zariadenia alebo školy znalý problematiky činnosti, ktorú multidisciplinárny tím vykonáva. Voľba využitia rozsahu formulára (oblastí a otázok v nich) závisí od skutočnosti, čo v procese chceme hodnotiť a s akým cieľom. Na administrátorovi záleží, či bude nástroj zadávať anonymne alebo budú respondentom vyplnené potrebné údaje.

Autoevalvačný nástroj môžete využívať podľa vašich potrieb a predstáv. Napríklad, môžete vyberať len tie oblasti a otázky, ktorým sa chcete pri mapovaní efektivity odborných činností vykonávaných vo vašom zariadení alebo škole v starostlivosti o klienta/žiaka v budúcnosti viac venovať. Vzhľadom na to, že nástroj a jeho výstupy slúžia na kvalitatívne posúdenie, formulár je možné dopĺňať výrokmi alebo otázkami, ktoré ste v ňom nenašli, najmä ak potrebujete získať odpovede od respondentov k ďalším dôležitým otázkam, situáciám alebo témam.

Formulár je určený na autoevalváciu a neslúži na porovnanie zamestnancov medzi sebou alebo posudzovanie daného jednotlivca. Cieľom práce s autoevalvačným nástrojom je získanie spätnej väzby v oblasti mapovania odbornej starostlivosti multidisciplinárnym tímom, analýzy aktuálneho stavu a nastavenie priorít na nasledovné obdobie so zámerom zvýšenia kvality práce v systéme poradenstva a prevencie v príjemnom a bezpečnom prostredí pre každého respondenta.

Zdieľanie výsledkov autoevalvácie a prípadná diskusia je možná po dohode s respondentmi.

Popis autoevalvačného nástroja pre respondenta

Autoevalvačný nástroj „Mapovanie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka – autoevalvačný formulár na zmapovanie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka z pohľadu MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU“ je určený vám, školám a školským zariadeniam.

Nástroj na hodnotenie odbornej starostlivosti multidisciplinárneho tímu o klienta/žiaka podporuje sebahodnotenie kvality jeho práce a členov, zároveň práce zariadenia alebo školy. Vypĺňate len tú časť formulára, ktorú určí administrátor.

Prečítajte si pozorne jednotlivé otázky a zakrúžkovaním označte svoju odpoveď, ktorá vystihuje vašu aktuálnu situáciu alebo vyjadrite svoj názor pri otvorených otázkach. Vaše odpovede môžu prispieť k realizácii opatrení skvalitnenia práce vo vašom zariadení.

Autoevalvačný nástroj obsahuje **2 oblasti** s jednotlivými položkami/otázkami:

- **Vznik multidisciplinárneho tímu**
- **Činnosť multidisciplinárneho tímu v priebehu starostlivosti**

Čas potrebný na vyplnenie: 15 až 20 minút s obsahom 16 otázok, ak sa administrátor rozhodne pre vyplnenie celého formulára.

Pri niektorých otázkach môžete označiť viacero odpovedí, pri niektorých len jednu. Spôsob vyplnenia je uvedený pri každej z nich. Závisí na pokynoch a dohovore administrátora s vami, či pri výbere jednej odpovede z viacerých možností budete vyznačovať odpoveď na základe toho, čo aktuálne preferujete alebo vyznačíte všetky odpovede na základe ich realizácie bez ohľadu na počet. Zároveň voľba výberu odpovedí závisí aj od toho, aké obdobie alebo činnosť/aktivity hodnotíte a aj počas akého dohodnutého časového úseku (mesiac, štvrtrok, polrok, rok a pod.). Ak činnosť/aktivitu uvedenú v otázke respondent nevykonáva, skutočnosť môže vyznačiť vo voľbe odpovede - iné, prípadne uviesť odôvodnenie. Administrátor aj respondent majú možnosť zaznamenať ďalšie zistenia do časti Poznámky.

Formulár je určený na autoevalváciu a neslúži na porovnanie zamestnancov medzi sebou alebo posudzovanie daného jednotlivca. Cieľom práce s autoevalvačným nástrojom je získanie spätnej väzby v oblasti odbornej starostlivosti koordinátora klienta/žiaka, analýzy aktuálneho stavu a nastavenie priorít na nasledovné obdobie so zámerom zvýšenia kvality práce v systéme poradenstva a prevencie v príjemnom a bezpečnom prostredí pre každého respondenta.

Vyplnený formulár odovzdajte na vopred určené miesto označené osobou, ktorá vám ho dala vyplniť alebo zašlite podľa inštrukcie administrátorovi.

Za vyplnenie formulára vám vopred ďakujeme.

Autoevalvačný nástroj

Mapovanie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka

FORMULÁR na hodnotenie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka MULTIDISCIPLINÁRNYM TÍMOM

Použité skratky:

MDT – multidisciplinárny tím

PZ a OZ – pedagogickí a odborní zamestnanci

	Voľba odpovede
A. Vznik multidisciplinárneho tímu	
1. MDT vznikol na pôde:	<ul style="list-style-type: none"> • školy • poradenského zariadenia • špeciálneho výchovného zariadenia • iné/kde konkrétne:
Poznámky:	
2. Vznik MDT podporilo vedenie zariadenia /školy (výber len 1 z možností):	<ul style="list-style-type: none"> • áno • nie • neviem
Poznámky:	
3. Podnet na vznik MDT dal:	<ul style="list-style-type: none"> • koordinátor klienta/žiaka • vedenie zariadenia/ školy • zamestnanec zariadenia • zamestnanec školy • rodič/zákonný zástupca • niektorý z odborníkov v starostlivosti o klienta/žiaka – uveď konkrétne:.....
Poznámky:	
4. MDT má pre svoju činnosť vytvorené podmienky:	<ul style="list-style-type: none"> • priestorové • materiálne • časové • iné/aké konkrétne
Poznámky:	

5. Členmi MDT sú odborníci v zastúpení:	<ul style="list-style-type: none"> • výlučne odborní zamestnanci zariadenia/školy • OZ zariadenia/školy, ako aj ďalší PZ • zamestnanci zariadenia/školy doplnení ďalšími aktérmi, ktorí nie sú zamestnancami inštitúcie • ďalší odborníci/ktorí konkrétne:
Poznámky:	
6. Členom MDT je zástupca vedenia školy/zariadenia (výber len 1 z možností):	<ul style="list-style-type: none"> • áno • nie • neviem
Poznámky:	
7. Členovia MDT spoločne nastavili:	<ul style="list-style-type: none"> • role členov tímu • zodpovedného odborníka za koordinovanie tímu • úlohy tímu a jeho členov • rámcový postup práce • formy komunikácie členov tímu • iné/čo konkrétne:
Poznámky:	
B. Činnosť multidisciplinárneho tímu v priebehu starostlivosti	
8. Sú koordinované nasledovné kroky spolupráce:	<ul style="list-style-type: none"> • efektívna výmena informácií medzi jednotlivými odborníkmi • vzájomná odborná činnosť • zabezpečenie koordinovania odbornej činnosti aktérov • iné/aké konkrétne:
Poznámky:	
9. MDT uplatňuje subsidiárne princípy starostlivosti, ktoré sú dostupné, a to prostredníctvom:	<ul style="list-style-type: none"> • školského podporného tímu na škole • školského zariadenia • iné/koho konkrétne:

Poznámky:	
10. V odbornej konzultácii členov MDT prevažuje forma realizácie činnosti:	<ul style="list-style-type: none"> • písomná • telefonická • e-mailová • osobná/prezenčná • dištančná • prostredníctvom odborného konzília (prezenčne, dištančne) • iné/ako konkrétne: <p>.....</p>
Poznámky:	
11. MDT sa stretáva (výber len 1 z možností):	<ul style="list-style-type: none"> • 1x za mesiac • 1x za 2 mesiace • 1x štvrťročne • 1x za polrok • podľa potreby • iné/uvied'te konkrétne: <p>.....</p>
Poznámky:	
12. MDT vykonáva:	<ul style="list-style-type: none"> • priebežný monitoring a aktualizáciu nastavených krokov a foriem spolupráce v rámci tímu • overovanie funkčnosti a efektivity nastaveného rámca multidisciplinárnej spolupráce • ďalší plán zasadnutí a potrebných odborných intervencií • iné/čo konkrétne: <p>.....</p>
Poznámky:	
13. Aktivity MDT realizuje a facilituje:	<ul style="list-style-type: none"> • koordinátor klienta/žiaka • ďalší pedagogický zamestnanec • ďalší odborný zamestnanec • riaditeľ zariadenia/školy • zástupca riaditeľa zariadenia/školy • iné/kto konkrétne: <p>.....</p>

Poznámky:	
14. Ten, kto realizuje a facilituje aktivity MDT:	<ul style="list-style-type: none"> • dáva podnet na zasadnutie • vedie priebeh stretnutí • oboznamuje členov stretnutia MDT s doterajším procesom poskytovania odbornej starostlivosti • informuje koordinátora klienta/žiaka o priebehu zasadnutia (v prípade jeho neprítomnosti) • iné/čo konkrétne:
Poznámky:	
15. Na zasadnutia MDT sú pravidelne prizývaní:	<ul style="list-style-type: none"> • zástupca riaditeľa zariadenia/školy • rodič/zákonný zástupca • iné/kto konkrétne:
Poznámky:	
16. Z každého zasadnutia MDT je vytvorený záznam/zápis, ktorý okrem iného obsahuje:	<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotenie komplexného prístupu • zabezpečenie uplatňovania rastového modelu klienta • vyhodnotenie zodpovedného prístupu k zasadnutiu, naplnenie jeho cieľov • iné/čo konkrétne:
Poznámky:	
Formulár vyplnil:	
Dátum vyplnenia:	

Ďakujeme vám za spoluprácu pri zvyšovaní kvality v našom zariadení/škole.

Vyhodnotenie

Formulár je vhodné po vyplnení vytlačiť. Pri tlačenej alebo elektronickej podobe formulára môže administrátor na záver využiť súhrnnú tabuľku na vyhodnotenie. Odporúčame jeden exemplár poskytnúť respondentovi a druhý členom MDT. Následne je potrebné zrealizovať stretnutie na vyhodnotenie napĺňania predpokladov a cieľov práce MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU a vytvárania podmienok pre jeho činnosť. Poznámky zo stretnutia sa wpisujú do časti formulára Poznámky. Formulár odporúčame administrátorovi archivovať a po určitom čase do neho môžu byť zaznamenané zmeny, zároveň môže slúžiť na porovnanie s novým vyplneným formulárom. Vyhodnotenie odporúčame zamerať na hodnotenie:

1. efektivity napĺňania štandardov,
2. efektivity práce v starostlivosti o žiaka/žiacov z pohľadu napĺňania cieľov ako i potrieb školského zariadenia alebo školy a člena MDT.

Súhrnná tabuľka pre zápis hodnotení jednotlivých častí práce multidisciplinárneho tímu

Odbornú prácu MDT v jeho starostlivosti o klienta / žiaka hodnotím na škále od 1 – 5:

A. Vznik multidisciplinárneho tímu	1 excelentná úroveň	2 optimálna úroveň	3 postačujúca minimálna úroveň	4 podpriemerná limitujúca úroveň	5 nedostatočná úroveň
B. Činnosť multidisciplinárneho tímu v priebehu starostlivosti	1 excelentná úroveň	2 optimálna úroveň	3 postačujúca minimálna úroveň	4 podpriemerná limitujúca úroveň	5 nedostatočná úroveň
Odbornú prácu MDT v starostlivosti o klienta/ žiaka celkovo hodnotím:	1 excelentná úroveň	2 optimálna úroveň	3 postačujúca minimálna úroveň	4 podpriemerná limitujúca úroveň	5 nedostatočná úroveň

Upozorňujeme na to, že nie je vhodné počítať priemerné hodnoty jednotlivých škál, pretože to môže viesť k skresleniu a zúženiu skutočného stavu v danej oblasti.

Odporúčame prepojiť všetky získané informácie z autoevalvačného nástroja, ktoré majú slúžiť na zlepšovanie odbornej starostlivosti o klienta/žiaka/dieťa a skvalitňovanie služieb škôl a školských zariadení rodinám.

Vysvetlenie pojmov:

ŠPT – Školský podporný tím, predstavuje tím zostavený z odborných a pedagogických zamestnancov, ktorí sú prítomní priamo v škole a aktívne sa podieľajú na vzdelávaní žiakov so špecifickými potrebami.

MDT - Multidisciplinárny tím, predstavuje integrálnu súčasť spolupráce celého poradenského systému. Úlohou multidisciplinárneho tímu je poskytovať efektívnu a komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť deťom/žiakom alebo skupine detí/žiacov, rodičom alebo zákonným zástupcom, a podporu zamestnancom škôl, poradenských zariadení a špeciálnych výchovných zariadení.

Školské zariadenia tvoria: školské výchovno-vzdelávacie zariadenia, špeciálne výchovné zariadenia, zariadenia poradenstva a prevencie, školské účelové zariadenia.

Konziliárne stretnutie, je koordinované stretnutie odborníkov (odborného konzília) s cieľom overiť jednotlivé stanoviská a nastaviť ďalší postup v diagnostickej, poradenskej, terapeutickej, reedukačnej, rehabilitačnej, preventívnej odbornej starostlivosti alebo výchovno-vzdelávacej činnosti.

Facilitácia, vedenie stretnutia/procesov s cieľom uľahčiť komunikáciu v skupine, rozhodovanie, spoločné plánovanie s využitím zainteresovaných.

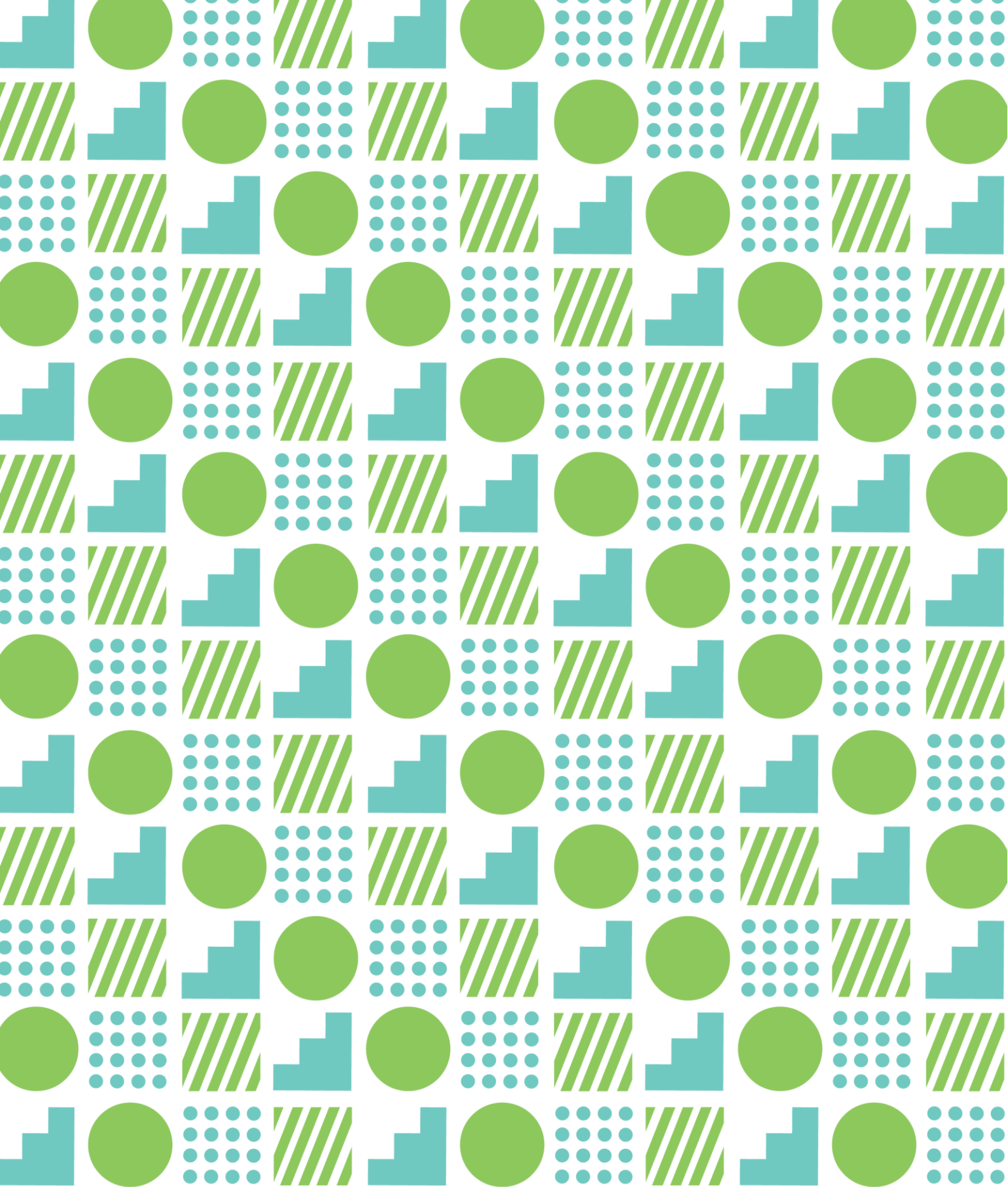
Subsidiárny princíp starostlivosti, je založený na princípe vzájomnej, náležitej a odbornej podpory a pomoci pri zachovaní autonómie.

Zdroje:

- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Školský podporný tím - Teoretický a praktický sprievodca**
https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2023/01/MANUAL_SPT_web.pdf
<https://vudpap.sk/vychadza-odborny-material-pre-skolske-podporne-timy-skolsky-podporny-tim-teoreticky-a-prakticky-sprievodca/>
- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Multidisciplinárny prístup v školách - Školský podporný tím**
<https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2022/06/Multidisciplinarny-pristup-v-skolach-Skolsky-podporny-tim-v1.03.pdf>
- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Školský podporný tím – manuál pre riaditeľa školy**
<https://vudpap.sk/predstavujeme-novy-metodicky-material-skolsky-podporny-tim-manual-pre-riaditela-skoly/>
- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Multidisciplinárny prístup - základné myšlienky a rámce**
<https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2023/04/multidisciplinarny-pristup-2020-aktualizacia-2023.pdf>
- **Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie: Výkony odborných činností**
<https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2023/05/vykony-odbornych-cinnosti.pdf>
- Výkonový štandard odbornej činnosti – VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI KOORDINÁCIA ČINNOSTI MULTIDISCIPLINÁRNEHO TÍMU str. 65 - 66

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce